

POP ANNA A FEHÉR-NYIKÓ MENTE EGYEDÜLI TÁJHÁZÁRÓL TORDÁTFALVÁN

Időutazás egy falusi tisztaszobában

FOTÓK: JAKAB MÓNIKA

folytatás az **1** oldalról

A tisztaszobát – ahol az értékeket tartották – hétköznapi nem használták, csak abban az esetben, ha a családnál vendéglátás volt. A tisztaszoba elmaradhatatlan darabja a vetett ágy, a kaszten, amelyben a szőteseket tartották, illetve a nagy kétajtós szekrény, ebben az ünneplőruhák sorakoztak. A bútorzatot az asztal, a székek és a képek egészítették ki. „Habár nem volt annyi kép, mint manapság, mégis nagy szerepük volt, mindig ott álltak a falakon egyféle kapocsként a két világ között” – részletezte Pop Anna. A bekeretezett gyászjelentő is évekig a falon állt emlékeztetve a családot az elhunyt hozzátartozóra. A könyvek, a tükör és a kanapé sem hiányzott, amelyben a szőteszásokot tartották.

A tájház jelenlegi tisztaszobájába lépve a látogató visszarepül néhány évtizedet az időben. A vetett ágy, a komód – rajta az 1800-as évekből származó könyvek – és a bölcso az egykori házat idézi, amelynek udvarán a kemencében ropogós karajú kenyereket sütöttek. Szinte éreztem, ahogy áll az idő. A tájház olyan nyugodtságot és meghittséget árasztott, ahová néhány percre is érdemes betérni és megpihenni.

A legrégebbi tárgyak

A tordátfalvi tájházban fellelhető berendezés Pop Anna saját gyűjteménye mellett falubeli és környékbeli – Siménfalva, Tarcsafalva, Kobátfalva, Rugonfalva – adományokból áll. A tájházhoz tartozó téka (könyvespolc) és hozományos láda az 1800-as évekből maradt fenn. A legtöbb kiállított tárgy a



A 19-20. századi falusi embernek a konyha volt az ételtér: ott főztek, szőttek és aludtak

tulajdonos elődeié volt, köztük a tisztaszobában található éjjeliszekrény és tükör, amely az 1875-ben született üknagyanyától származik. A szobában lévő díszes lámpa és a szőtesek a dédnagyszülőtől származnak.

A tájház udvarán berendezett melléképületben kender- és gyapjúfeldolgozás eszközei, kézi szövőszék, illetve állattenyésztéshez tartozó kellékek láthatóak. Ahol juhnyíró ollóval vagy füljegyző gépezettel is megismerkedhet a látogató.

Kérdés, mi volt az első darab, amiből tájházi kiállítássá nőtt ki magát a gyűjtemény. Pop Anna szerint nem is volt első darab, hanem egyszerre gyűjtött mindent. Üknagyanyja házából már fiatalként megmentett értékes eszközöket, amelyeket különben kidob-

tak volna. Ezek lehetnek az első darabjai a későbbi gyűjteménynek, amely betekintést enged egy olyan letűnt világba, amelyet már csak könyvekből és filmekből ismerhet az Y és Z generáció.

Kedvenc találkozóhely

A tordátfalvi tájház fontosabb szerepei közé tartozik a kulturális élet felpozíciója. Az elmúlt évek során jó találkozóhelynek bizonyult. Teret ad olyan összejöveteleknek, ahol gyerekek és felnőttek családi hangulatban jól érzik magukat. Pop Anna szerint vannak vendégei, akiknek tordátfalviak az ősei. A falakon lévő régi felvételeken felfedezik elődeiket, a képeken lévő emberek valamennyien a falu szüleit.

A látogató szívesen nosztalgázik a tisztaszobában. Az is, akinek rokonai, családtagjai éltek a faluban, és az is, aki idegenből jött turistaként lépi át a tájház küszöbét. A gyerekeknek is szívesen elmagyarázzák, hogyan éltek elődeik. Körbevezetik őket, és a kiállított régi tárgyakról beszélnek. Rengeteg olyan tárgy van, amit a mai fiatalok már nem ismernek.

Számomra is akadtak ismeretlen eszközök, mint például a

gyapjú feldolgozásához használt szerszámok. Kiderült, a tájházhoz látogató gyerekek kedvence a kukoricaitető gépezet, de kíváncsian figyelik a régi fadörzsölő deszkát is, amelyen elődeink mostak. A mostani automata mosógéphez viszonyítva egy mai gyerek számára kicsit hihetetlennek tűnik, hogy valamikor ezeket használták az emberek.

→ **A tordátfalvi tájház szerepei közé tartozik a kulturális élet felpozíciója. Az évek során jó találkozóhelynek bizonyult. Teret ad olyan összejöveteleknek, ahol családi hangulatban mindenki jól érezheti magát.**

Sokan segítenek

Támogatók nélkül nem lehet ezt vállalni – vallja Pop Anna. Nagy János polgármester évek óta támogatója a tájháznak, de székeslyudvarhelyi pékség és környékbeli magánszemélyek is szívesen támogatják a tájháznál szerveződő rendezvényeket.

A falubeliektől rengeteg segítséget, támogatást kapott, hogy a tájház eredeti szépségében mű-

ködhessen. Amikor az épületet megvásárolták, a tisztaszobában csak egy ágy volt. A környékbeli asszonyok segítségével tapasztották ki a falakat, habár a föld mozgásától folyamatosan repedeznek.

A Hargita Megyei Forrásközpont is segíti a tájházak tulajdonosait. Pop Anna tájházánál is szerveznek különböző programokat, mint például a Mesterségek-napja eseményt. Ezt évente egy-egy tájháznál rendezik meg: a program keretében gyermekeknek tanítanak különböző népi mesterségeket, mint például a kosárfonást és bútorfestést. Gyermeknapot is szerveztek, a rendezvényen csuhafonó, kosárfonó és korondi keramikus is megörvendeztette a gyermekeket.

Hargita megyében a pünkösöd előtti hét a tájházak hete. A tordátfalvi tájházban immáron hagyományra vált a pünkösöd előtti szombaton tartandó ünnepség, ahol évente mintegy száz vendég is megfordul. A legutóbbi ünnepségen a kobátfalvi és siménfalvi amatőr színjátszó csoport vett részt. A programhoz ilyenkor hozzátartozik a tájházbemutató, a kézműves foglalkozások, a kobátfalvi iskolások pedig Kányádi-verseket is szavaltak. A programot kiegészítették gyógynövény- és levendulabemutatóval, a közös ebéd után pedig táncmulatság vette kezdetét. Pop Annában a legelső tájházünnepség után tudatosult: megérte ez eddigi küzdelem, hiszen az első rendezvénytől kezdve mindenki számára „csoda volt, ahol a résztvevők remekül érzik magukat.”

Jövőbeli tervek

A tájház legnagyobb problémája a padlózat feljavítása, amit magánszemélyként nehéz kivitelezni. A tervek közé tartozik egy egyesület bejegyzése, amelyik majd pályázhat. A fejlesztési tervek között szerepel egy régi osztályterem létrehozása a tájházhoz tartozó egyik melléképületben. Az óvónő régi tárgyak, rádiók, tévék, fotók, diavetítők és lemezjátszók által idéznék fel az egykori pionírkorszak világát.



A kemencében nemcsak kenyeret sütöttek, hanem kürtöskalácsot is



A tisztaszoba elmaradhatatlan darabja a vetett ágy, a kaszten, amelyben a szőteseket tartották, illetve a nagy kétajtós szekrény, ebben az ünneplőruhák sorakoztak